

Programmabegroting 2024-2027

gemeente
gouda

3.8 Financiering en algemene dekkingsmiddelen

Waar staat dit programma voor?

In de zeven programma's van deze begroting zijn de specifieke lasten en baten per programma opgenomen. Daarnaast heeft de gemeente ook lasten en baten die niet aan een programma zijn toe te rekenen. Het betreft de algemene uitkering, algemene belastingen, financiering, onvoorziene uitgaven, stelposten en de vennootschapsbelasting. Deze onderdelen komen aan bod in dit programma.

3.8.1 Inleiding

Algemene dekkingsmiddelen zijn gelden die geen vooraf bepaald bestedingsdoel hebben. Voorbeelden zijn de uitkering uit het gemeentefonds en de opbrengsten van gemeentelijke belastingen (zoals ozb, precariobelasting). Binnen de algemene dekkingsmiddelen wordt geen directe koppeling gelegd tussen middelen en doelstellingen. Daarom bevat dit onderdeel van de begroting geen overzicht met indicatoren.

De toelichting is opgebouwd aan de hand van de diverse taakvelden die binnen dit onderdeel worden verantwoord. In lijn met voorgaande jaren worden de volgende algemene dekkingsmiddelen onderscheiden:

- financiering/treasury;
- lokale heffingen waarvan de besteding niet gebonden is;
- uitkering(en) uit het gemeentefonds;
- overige baten en lasten.

3.8.2 Toelichting op financiering

Treasury

Op het taakveld treasury worden het renteresultaat en het resultaat op deelnemingen verantwoord.

Het renteresultaat wordt ook wel aangeduid als het saldo van de financieringsfunctie. Dit geeft het saldo weer tussen enerzijds:

- de betaalde rente (last) over de aangegane langlopende leningen en over de aangetrokken kortlopende middelen zoals kasgeld en middelen in rekening-courant en
- de ontvangen rente (baten) over de uitzettingen, zoals deposito's, verstrekte langlopende leningen en beleggingen en anderzijds de rente die wordt doorberekend aan de producten, de investeringen en de grondexploitaties.

Het resultaat op deelnemingen bestaat uit ontvangen dividend van aandelen BNG. Cyclus en Oasen keren geen dividend uit. Naast dividend worden op deze post ook de ontvangen garantiepremies op verstrekte borgstellingen verantwoord.

Tot slot worden de kapitaallasten (rentelasten) voor deelnemingen in het aandelenkapitaal van de Bank Nederlandse Gemeenten, Cyclus N.V. en Oasen hier verantwoord.

Per saldo resteert een voordelig resultaat op het taakveld treasury van ongeveer € 1,6 miljoen in 2024. In de daaropvolgende jaren loopt dit voordelig resultaat wat op met de aantekening dat het rentepercentage waartegen mag worden doorberekend aan producten, investeringen en grondexploitaties op grond van regelgeving wellicht op enig moment moet worden verlaagd. Hierdoor zal het resultaat op taakveld treasury lager worden. Indien dit zich voordoet heeft dit weinig tot geen begrotingsconsequenties omdat dan de producten, de investeringen en de grondexploitaties minder rente doorbelast krijgen.

3.8.3 Toelichting op algemene dekkingsmiddelen

Mutaties reserves

De bij dit onderdeel geraamde onttrekkingen zijn grotendeels een gevolg van de besluitvorming over de aanwending van de reserve sociaal domein en de algemene reserve.

Resultaat van de rekening (baten/lasten)

Dit taakveld toont in feite het begrotingssaldo, na alle toevoegingen en onttrekkingen aan reserves. Het begrotingssaldo kent het volgende meerjarige verloop.

(bedragen x € 1.000)	2024	2025	2026	2027
Begrotingssaldo	-2.264	-7.711	-1.552	-3.907

(+ = nadeel / last | - = voordeel / baat)

Het saldo wordt administratief technisch in de jaren 2024 - 2027 toegevoegd aan de algemene reserve.

Onroerende zaakbelasting (woningen en niet-woningen)

De ozb is een belasting die gemeenten mogen heffen over woningen en niet-woningen. De ozb maakt onderdeel uit van de groep lokale heffingen (rioolheffing, ozb, afvalstoffenheffing, leges, parkeeropbrengsten, precariobelasting, hondenbelasting, havengelden, staangelden, marktgelden en toeristenbelasting) en genereert voor de gemeente Gouda binnen de lokale heffingen de op een na hoogste belastingopbrengst. De ozb kan worden gesplitst in een eigenarenbelasting en een gebruikersbelasting. De aanslagen ozb worden berekend op basis van de waarde van de onroerende zaken. Deze waardering dient de gemeente uit te voeren op grond van de Wet waardering onroerende zaken.

Het tarief voor de heffing van de ozb wordt jaarlijks gewijzigd. De aanslag ozb wordt berekend naar een percentage van de waarde van de onroerende zaken, zoals die op de voet van de Wet WOZ wordt vastgesteld. Voor het jaar 2024 worden de onroerende zaken gewaardeerd naar waardepeildatum 1 januari 2023.

Aan de lastenkant worden kosten geraamd voor het innen van de opgelegde belastingen, de zogenaamde perceptiekosten. Feitelijk zijn dit alle personele en materiële kosten die verband houden met de oplegging, inning, afhandeling van bezwaarschriften en de kosten van de uitvoering van de Wet WOZ.

Parkeerbelastingen

Tot dit taakveld behoren de heffing en invordering van parkeerbelasting, de opbrengsten van parkeerfaciliteiten en de opbrengsten uit boetes. In Gouda zorgen met name het betaalde straatparkeren rondom de binnenstad en de stationsparkeergarage voor jaarlijkse inkomsten.

Overige belastingen

Tot dit taakveld behoren overige gemeentelijke belastingen, zoals de precariobelasting en de hondenbelasting.

Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds

De (algemene) uitkering uit het gemeentefonds is de grootste inkomstenbron van de gemeente. De hoogte van de algemene uitkering wordt bepaald op basis van objectieve maatstaven zoals bijvoorbeeld het aantal inwoners, het aantal woonruimten en andere sociale en fysieke kenmerken van de gemeente. Naast de algemene uitkering komen uit het gemeentefonds ook decentralisatie-uitkeringen, integratie-uitkeringen en suppletie-uitkeringen, die allemaal hun eigen specifieke basis hebben.

De hoogte van de uitkering uit het gemeentefonds voor de periode 2024-2027 is gebaseerd op informatie uit de meicirculaire gemeentefonds 2023. De raad heeft de verwerking van deze circulaire vastgesteld via een apart raadsbesluit op 3 juli 2023.

De uitkomsten van de septembercirculaire 2023 worden verwerkt in het raadsvoorstel van de programmabegroting 2024 - 2027.

Overige baten en lasten

Binnen dit taakveld presenteert de gemeente de algemene lasten en baten, de post onvoorziene uitgaven algemeen en de stelposten voor nog toe te wijzen middelen. Binnen dit taakveld staan ook de loonkosten voor bovenformatief personeel dat niet meer aan het werk is en de lasten en baten van gedetacheerd personeel.

Onvoorziene uitgaven

Wettelijk is voorgeschreven dat in de programmabegroting een post voor onvoorziene uitgaven is opgenomen. Er zijn geen voorschriften, of normen, over de omvang hiervan. Het is aan de raad om aan te geven welke omvang hij nodig acht. De raming voor 2024 bedraagt € 151.000. Dit is het totaalbedrag dat beschikbaar is voor alle programma's tezamen, dat onder voorwaarden (onvoorziën, onvermijdbaar, onuitstelbaar) kan worden aangewend. De hoogte van de onvoorziene uitgaven is niet bedoeld om omvangrijke afwijkingen binnen de begroting op te vangen. Daarvoor dient de beschikbare weerstandscapaciteit.

Stelposten

Stelposten zijn posten die wel in de begroting zijn meegenomen voor het algemeen beeld, maar nog niet zijn uitgewerkt of ingevuld. Dit omdat nog niet bekend is hoe de verdeling precies plaatsvindt. Het is wenselijk zo min mogelijk met stelposten te werken.

Binnen de begroting van Gouda zijn de volgende stelposten verwerkt:

- Stelposten loon- en prijscompensatie: de inkomsten uit het gemeentefonds worden weergegeven in zogenaamde lopende prijzen. Dat betekent dat rekening is gehouden met de verwachte toekomstige cumulatieve loon- en prijsstijgingen. Voor de loongevoelige budgetten is in de begroting in 2024 conform de meicirculaire 2023 totaal 4,7% gereserveerd op de stelpost in afwachting van een nieuwe CAO 2024. De prijsgevoelige budgetten zijn aangepast met 3,9% conform de meicirculaire 2023. Voor de jaren 2025 - 2027 is er ieder jaar cumulatief een loonindex van 2,6% en een prijsindex van 1,6% gereserveerd. De indexen worden ieder jaar bij verwerking van de meicirculaire geactualiseerd.
- Stelpost uitbreiding Westergouwe: op basis van eerdere ramingen van de gevolgen van de bouwactiviteiten in Westergouwe voor de opbrengsten ozb en de uitkering uit het gemeentefonds is ook een (stel)post opgenomen ter dekking van hogere lasten voor de gemeente.
- Stelpost taakmutaties uitkering gemeentefonds: de taakmutaties die genoemd worden in circulaire van het gemeentefonds worden in afwachting van nadere inhoudelijke en financiële onderbouwing geraamd op een afzonderlijke post in de begroting.
- Stelpost winterplan: dit betreft een stelpost voor onder andere aanvullende steun aan huishoudens en maatschappelijke organisaties, zoals sportverenigingen, cultuurinstellingen, welzijnsorganisaties en buurthuizen, die door de stijgende energiekosten financieel ernstig in de problemen komen.
- Stelpost ontwikkeling kapitaallasten: dit betreft een stelpost voor de ontwikkeling van kapitaallasten in verband met verwachte stijging van investeringskosten.
- Stelpost motie realisatiekracht: voor de uitvoering van de motie realisatiekracht (aangenomen op 3 juli 2023) is een stelpost opgenomen voor de hieruit mogelijk voortvloeiende kosten.
- Stelpost onderuitputting meerjarenbegroting: dit betreft een structurele stelpost onderuitputting op de meerjarenbegroting. De verwachting is dat bij een nadere analyse van de begroting op detailniveau er invulling wordt gevonden voor deze stelpost. In de Kadernota 2025 wordt er gerapporteerd over de voortgang en invulling van deze stelpost.

Indien de bedragen in onderstaande tabel positief zijn (+), dan betekent dit dat de middelen beschikbaar zijn voor besteding.

Stelposten							
Omschrijving (bedragen * € 1.000)	2024	2025	2026	2027			
Stelposten loon- en prijscompensatie	2.334	5.675	9.245	12.857			
Stelpost uitbreiding Westergouwe	98	95	95	95			
Stelpost taakmutaties uitkering gemeentefonds	160	-172	-208	-157			
Stelpost winterplan	1.500	0	0	0			
Stelpost ontwikkeling kapitaallasten	250	250	250	250			
Stelpost motie realisatiekracht	500	500	0	0			
Stelpost onderuitputting meerjarenbegroting	-1.000	-1.000	-1.000	-1.000			
Totaal	3.842	5.349	8.382	12.046			

In de onderstaande tabel is een nadere specificatie en verloopoverzicht opgenomen van de stelpost loon- en prijscompensatie.

Verloop stelpost loon- en prijscompensatie	2024	2025	2026	2027
Prijscompensatie				
Beschikbaar op stelpost (bruto)	9.830	11.827	13.859	15.926
Af: indexatie inhaalslag Kadernota 2024	-4.567	-4.567	-4.567	-4.567
Af: indexatie begroting 2024	-4.077	-3.989	-3.595	-3.687
Af: indexatie begroting GR-en 2024	-1.186	-1.587	-1.939	-1.835
Beschikbaar op stelpost prijscompensatie (netto)	0	1.684	3.758	5.837
Looncompensatie				
Beschikbaar op stelpost looncompensatie (netto)	2.334	3.991	5.487	7.020
Totaal beschikbaar loon- en prijscompensatie	2.334	5.675	9.245	12.857

Vennootschapsbelasting

Overheden vallen onder de vennootschapsbelastingplicht. Over de winst die zij met ondernemingsactiviteiten hebben behaald, moeten zij vennootschapsbelasting betalen.

De gemeente Gouda verwacht op basis van de huidige cijfers en inzichten dat de activiteiten straatparkeren, parkeergarage en reclame door de ondernemerspoort gaan:

- voor het Straatparkeren kan een vrijstelling worden toegepast, waardoor geen VPB-druk ontstaat;
- voor de parkeergarage en reclame gelden geen vrijstellingen en is de geraamde vennootschapsbelasting € 228.500 voor 2024 en € 690.000 voor de periode 2025-2027.

3.8.4 Verbonden partijen

Verbonden partijen dragen bij aan de te realiseren beleidsdoelstellingen van de gemeente.

Belastingssamenwerking Gouwe-Rijnland (BSGR)

De BSGR verzorgt de heffing en de invordering van de onroerendezaakbelastingen, de hondenbelasting, en de precariobelasting als algemeen dekkingsmiddel.

Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)

BNG stuurt actief op het vergroten van haar maatschappelijke impact. BNG benoemt hiertoe vijf belangrijke doelstellingen waaraan zij wil bijdragen: duurzame steden en gemeenschappen, goede gezondheid en welzijn, kwaliteitsonderwijs, betaalbare en duurzame energie, klimaatactie.

Oasen

Oasen is het drinkwaterbedrijf van Midden-Holland; de inwoners van de gemeente Gouda en de bedrijven in Gouda zijn de afnemers. Kernactiviteiten van Oasen zijn het winnen, zuiveren, distribueren en verkopen van drinkwater.

De uitvoering van de taken van Oasen heeft geen directe link met programmadoelstellingen van de gemeente. Er is uiteraard wel sprake van een algemeen belang van goed en betrouwbaar drinkwater.

3.8.5 Wat gaat het opleveren?

3.8.5.1 Overzicht lasten en baten

Exploitatie (bedragen * € 1.000)	2024	2025	2026	2027
Lasten	3.785	3.991	6.838	10.355
Baten	-236.860	-246.642	-239.249	-244.984
Saldo van baten en lasten	-233.074	-242.650	-232.411	-234.628
Toevoegingen aan reserves (lasten)	0	200	200	0
Onttrekkingen aan reserves (baten)	0	0	0	0
Gerealiseerd resultaat	-233.074	-242.450	-232.211	-234.628

(+ = nadeel/last | - = voordeel/baat)

3.8.5.2 Overzicht mutaties

In de onderstaande tabel zijn de financiële mutaties binnen dit programma weergegeven.

(bedragen x € 1.000)	2024	2025	2026	2027
Startbegroting	-216.991	-223.925	-216.190	-213.748
Autonome en administratieve ontwikkeling	-5.418	-6.440	-6.176	-6.038
Kadernota	-9.124	-10.604	-7.864	-12.861
Nieuwe ontwikkelingen/ beleid	-1.541	-1.481	-1.981	-1.981
Totaal	-233.074	-242.450	-232.211	-234.628

(+ = nadeel/last | - = voordeel/baat)

3.8.5.3 Taakvelden

De volgende taakvelden maken deel uit van dit onderdeel van de begroting. Per taakveld is het saldo van lasten en baten weergegeven.

Taakvelden (bedragen * € 1.000)	2024	2025	2026	2027
0.5 Treasury	-1.619	-2.919	-3.033	-3.172
0.61 Ozb woningen	-9.674	-9.834	-9.994	-10.160
0.62 Ozb niet-woningen	-9.438	-9.594	-9.750	-9.912
0.63 Parkeerbelasting	-4.059	-4.058	-4.058	-4.058
0.64 Belastingen overig	-520	-534	-545	-557
0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	-212.020	-221.555	-213.834	-219.235
0.8 Overige baten en lasten	4.023	5.609	8.643	12.306
0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)	233	234	160	160
Totaal	-233.074	-242.650	-232.411	-234.628

(+ = nadeel/last | - = voordeel/baat)